

ICHKI ISHLAR ORGANLARI TEZKOR BO'LINMALARI TOMONIDAN TOVLAMACHILIK JINOYATLARINI FOSH ETISH

Uzoqov Shohijahon Xayrullo o'g'li

IIV Akademiyasi 3 -kurs kursanti

Annotatsiya; *Tovlamachilik jinoyati haqida ma'lumotlarni aniqlash uchun, sifatli va to'g'ri ravishda ma'lumotlarni to'plash, o'z ichiga olgan texnik yordamdan foydalanish Ushbu jinoyatlar sodir bo'lganda, huquqni hurmat qilish, maslahat olish va qonuniy tartibni saqlash. Ichki ishlar organlarining Tezkor bo'limlari tomonidan tovlamachilik jinoyatlarini fosh qilishda qo'llaniladigan usullar to'g'risida so'z yuritiladi.*

Kalit so'z; *Ichki ishlar organlari, tezkor bo'linmalari, xavfsizlikni ta'minlash, qonun, huquqiy javobgarlik, kuzatuv va monitoring, dalillar,*

Аннотация; *выявлять информацию о преступлении вымогательства, собирать качественные и точные данные, пользоваться технической поддержкой, в том числе при совершении этих преступлений, уважать права, получать консультации и поддерживать правопорядок. Обсуждаются методы, используемые оперативными подразделениями органов внутренних дел при раскрытии преступлений, связанных с вымогательством.*

ключевое слово; *органы внутренних дел, оперативные подразделения, безопасность, право, юридическая ответственность, наблюдение и контроль, доказательства*

Abstract; *identify information about the crime of extortion, collect high-quality and accurate data, use technical support, including when committing these crimes, respect rights, receive advice and maintain law and order. The methods used by the operational units of the internal affairs bodies in solving crimes related to extortion are discussed.*

key word; *internal affairs bodies, operational units, security, law, legal responsibility, surveillance and control, evidence.*

Hozirgi kunda dunyoning qayeriga qaramaylik tovlamachilik va noqoqununiy ishlar avj olmoqda. Mamlakatimizda talonchilik va tovlamachilikka qarshi kurash va uni mutloq bartaraf etish maqsadida juda ko'p qonunlar va chora-tadbirlar majmuasi chiqarilmoqda. Tovlamachilik o'zi nima? U qanday tarzda amalga oshiriladi? Tovlamachilik — mulkiy jinoyatlardan biri. O'zbekiston jinoyat huquqiga ko'ra, Tovlamachilik jabrlanuvchi yoki uning yaqin kishilariga zo'rlik ishlatish, mulkka shikast yetkazish yoki uni nobud qilish, yoxud jabrlanuvchi uchun sir saqlanishi lozim bo'lgan ma'lumotlarni oshkor qilish bilan qo'rqitib o'zgan mulkni yoki mulkiy huquqni topshirishni, mulkiy manfaatlar berishni yoxud mulkiy yo'sindagi harakatlar sodir etishni talab qilish yoxud jabrlanuvchini o'z mulki yoki mulkka bo'lgan huquqini berishga majbur qiladigan sharoitga solib qo'yish demakdir. Tovlamachilikda faqat moddiy boyliklarga emas, balki mulkiy maqomdagi hujjatlar, qarz (tilxat), merosdan voz kechish to'g'risidagi hujjat, moddiy boyliklarni olish uchun ishonch qog'ozi, sanatoriylarga yo'llanma va h.k. ham tajovuz buyumi bo'lishi mumkin. Tovlamachilik

jinoyati tamagirlik motivi bilan sodir qilinadi. Tovlamachilikda mulk zo'rlik ishlatilib tortib olinmaydi, balki uning egasi tomonidan o'z ixtiyori bilan beriladi. Shuningdek, Tovlamachilikda jabrlanuvchiga nisbatan qo'llaniladigan do'qpo'pisa, agar jabrlanuvchi tovlamachining talabini bajarmasa, keyinchalik amalga oshirilishi nazarda tutiladi. Ko'pgina hollarda Tovlamachilik shantaj, reket nomi bilan ham ataladi. Lekin shantaj ham, reket ham T.dan farq qiladi. Shantaj—shaxsiy sharmanda qiladigan ma'lumotlarni oshkor etish bilan qo'rqitib, biron bir harakatni sodir ettirish bo'lsa, reket bir necha shaxslar tomonidan do'q qilish, zo'rlik ishlatish va qo'rqitish orqali amalga oshiriladigan qilmishdir. Tovlamachilik uchun O'zbekiston Respublikasi JKning 165-moddasida jinoiy javobgarlik belgilangan.

Ichki ishlar organlari Tezkor bo'linmalari tomonidan tovlamachilik jinoyati oliy tezkorlik, xavfsizlikni ta'minlash maqsadida qo'llanadi. Bu qonun hujjatlarda belgilangan jinoyatlar ro'yxatiga kiradi. Tovlamachilik jinoyati sodir bo'lganda, huquqiy javobgarlik va jazolar maqsadida tartibga solish mumkin. Bu qonun hujjatlarda belgilangan jinoyatlar ro'yxatiga kiradi. Tovlamachilik jinoyati sodir bo'lganda, huquqiy javobgarlik va jazolar maqsadida tartibga solish mumkin. Har bir mamlakatning to'g'risida qonuniy ta'limotlarga ega bo'lishi mumkinligi bor. Ichki ishlar organlari Tezkor bo'linmalari tomonidan tovlamachilik jinoyatini aniqlab chiqish va qaror qabul etishda juda ehtiyotkor bo'lishi kerak. Bu jarayonda huquqni hurmat qilish, maslahat olish va mavjud ma'lumotlarni foydalanish muhimdir. Maqsadga muvofiq ravishda xalqaro standartlarga rioya qilish hamda jamiyatning manfaatlarini himoya qilish lozim.

Tovlamachilik jinoyati, qonuniy hukmronlikning yo'qligi, odamlar orasidagi tinchlikni buzish va jamiyatga zarar keltiradigan faoliyatdir. Bu jinoyat sodir bo'lganda, ichki ishlar organlari Tezkor bo'linmalari tomonidan jarima chiqarib, huquqiy javobgarlikni amalga oshirish maqsadida tartibga solish mumkin. Tovlamachilik jinoyati haqida ma'lumotlarni aniqlash uchun, sifatli va to'g'ri ravishda ma'lumotlarni to'plash, o'z ichiga olgan texnik yordamdan foydalanish kerak. Ushbu jinoyatlar sodir bo'lganda, huquqni hurmat qilish, maslahat olish va qonuniy tartibni saqlash juda muhimdir. Ichki ishlar organlari Tezkor bo'linmalari tomonidan tovlamachilik jinoyati haqida ma'lumotlarni topish va maslahat olish tushunchasi jismoniy va yuridik shaxslarni himoya qiladi.

Ichki ishlar organlarining Tezkor bo'limlari tomonidan tovlamachilik jinoyatlarini fosh qilishda qo'llaniladigan usullarga quyidagilar .

Razvedka ma'lumotlarini yig'ish: politsiya tovlama faoliyati to'g'risida ma'lumot to'plash uchun turli manbalardan foydalanadi. Bu maxfiy manbalarini o'z ichiga oladi, boshqa huquqni muhofaza qilish organlari Dec bilan jamoatchilik va almashish axborot maslahatlar.

Kuzatuv va monitoring: razvedka ma'lumotlarini to'plagandan so'ng, politsiya gumon qilingan jinoyatchilar va ularning faoliyati ustidan kuzatuv va monitoringni amalga oshirishi mumkin. politsiya jamoatchilikdan shubhali tovlama faoliyati to'g'risida ma'lumot berishni so'ramoqda. Jamoatchilik yordami tergovni boshlashga va jinoyatlarning oldini olishga yordam beradi.

Tovlama jinoyatlarini fosh qilishda politsiya tomonidan qo'llaniladigan usullar dalillarni to'plash, gumon qilinuvchilarni aniqlash va ularning jamiyatga zararli ta'sirini kamaytirish uchun mo'ljallangan.

ADABIYOTLAR:

1. Jinoyatlarni tergov qilish metodikasi. Toshkent-2017. O'zbekiston Respublikasi IIV akademiyasi. 184-b. Maruzalar kursi.
2. Kriminalistika darslik. Toshkent-2018. Mualliflar jamoasi.
3. Uyushgan guruhlar tomonidan sodir etilgan jinoyatlarni kvalifikatsiya qilish. I.A.Sottiyev. O'zbekiston Respublikasi Ichki Ishlar Vazirligi Akademiyasi. Toshkent-2012.
4. jinoiy sud jarayonlarida transmilliy uyushgan jinoyatchilikka qarshi kurashning samarali usullari. Bryus g. oh.
5. A.Y .Norboev yuridik fanlari nomzodi, dotsent.
6. T.Aripov - yuridik fanlari nomzodi, dotsent.
7. T.R. Ochilov yuridik fanlari nomzodi .